

Je-li problém složitý, je nejsnadnějším řešením odklad?

František Hezoucký, příspěvek pro Jaderné dny 2021. ZČU Plzeň, 15.9.2021

Máme před sebou green deal, tlak na odstavování uhelných elektráren a podporu elektromobility. Každému z oboru je jasné, že jde o nové náboženství, ale politický tlak z Bruselu je a bude extrémní.

Elektrárny stárnou a jejich náhradu nelze zařadit ze dne na den. Žel, připravujeme pouze jeden jaderný blok – EDU 5 s tím, že „pak se uvidí“. Opustili jsme ASEK, aniž bychom měli lepší náhradní plán. Teď budeme muset dohánět.

Rád bych váženou audienci přizval k zamyšlení:

Bude-li EDU 5 v provozu k roku 2035, bude první blok EDU slavit 50 let. Přeji blokům EDU 1-4 životnost větší, alespoň 60 let, ale přece jen k roku 2045 bude asi nutný i blok 6, jako náhrada za současné, takže už bychom ho měli plánovat.

Kromě toho máme nahradit 8000 MW v uhlí, tj potřebujeme postavit ETE 3 a 4 + další dva bloky, ne-li tři, nebo čtyři (Tetov?, severní Čechy?, Blahutovice?), protože obnovitelné zdroje v našich podmínkách všechno neutáhnou. Samotná elektromobilita bude potřebovat pro souběžné nabíjení každých 100.000 elektromobilů (x20 kW) 2000 MW zdroj, tj. celý výkon současných temelínských bloků. Každý dobrý hospodář si bude přát, aby ty bloky byly stejné. I to musíme pečlivě naplánovat, nejen proto, abychom pokaždé nedělali složité a drahé výběrové řízení.

Ten počet potřebných bloků vyžaduje nastartování našeho jaderného průmyslu. Přece si je nenecháme postavit zahraničními firmami, když jsme vlastními silami postavili šest bloků doma v ČR a na Slovensku dalších šest. **My, učitelé na ZČU si také přejeme důstojné, kvalifikované uplatnění pro naše absolventy.**

Vyplatí se i obnova výroby velkých komponent, jakou jsou celé reaktory včetně tlakových nádob, kompenzátory objemu i parogenerátory. Bohužel, náš jaderný průmysl byl mnohokrát nekvalifikovaně haněn a malověrně složil ruce v klín. Musí dostat impuls od silné osobnosti. Chci věřit, že se najde.

Budeme muset posílit Energoprojekt a zřídit pracoviště pro přípravu staveb, což je obsáhlá agenda, kterou kdysi vykonával Energoinvest.

Musíme vytvořit harmonogram pro nové zdroje a jemu přizpůsobit odstavování uhlí, naopak to asi nepůjde.

Plyn je řešení drahé a bude čím dál dražší. Odkazuji na článek BBC:

<https://energyhub.eu/cs/articles/548924/bbc-britanie-obnovila-provoz-uhelne-elektrarny-kvuli-cenam-plynu>. (Británie v srpnu obnovila provoz zastaralé uhelné elektrárny West Burton A. Informoval o tom server BBC News. Stalo se tak kvůli nízké výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů a vysokým cenám zemního plynu, který má v britském energetickém mixu významné postavení. Síťový operátor National Grid ESO potvrdil, že vyzval francouzskou energetickou společnost EDF, aby její uhelná elektrárna West Burton A začala znovu dodávat elektřinu. Podle operátora uhlí v současnosti pokrývá zhruba tři procenta celkové spotřeby elektřiny v Británii. Za obnovou dodávek elektřiny vyrobené z uhlí mohou podle operátora především vysoké ceny zemního plynu. Kvůli tomu je pro operátora výhodné zapojit do výroby i "špinavější" uhelné elektrárny.)

A ani Nordsream 2 nebude pro všechny stačit.

Všichni si pamatujeme, jak před několika lety někteří analytici říkali, že elektrická práce je a bude levná, a že se nevyplatí stavět jaderné bloky, pokud bude cena elektrické práce pod 50 Euro/MWh. Samozřejmě, že měli zájem především o své okamžité dividendy. Kdyby byl býval stát před deseti lety garantoval ČEZu odkup ceny z jaderných zdrojů (ETE 3+4) 50 Euro/MWh s tím, že bude hradit ztrátu, bude-li cena nižší a naopak, mohl dnes už bohatnout. Dnes je totiž cena 93 Euro/MWh a je předpoklad, že nebude příliš klesat.

Varovným hlasům nebývá věnován takový prostor, jako těm, které nabízejí odklad řešení. Měli jsme smůlu i na jaderné zmocněnce a vlády neměly často odborníky, kteří by si blížící se problém vzali za svůj a viděli za hranice svého čtyřletého volebního mandátu. Snad se dočkáme změny.